

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

„JUTRA“

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. ureda. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemam
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglase sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Židje in Hrvati

Te dni je imel v Zagrebu v Novinarskem domu zanimivo predavanje g. Robert Neuman o temi »Hrvatski Židje kot narodni element« ter »Kakšni so vzroki protisemitskega razpoloženja Hrvatov?«. O tem predavanju so se nekateri zagrebški listi zelo razpisali, saj se je opazalo v zagrebški javnosti za to vprašanje, ki v zadnjem času zelo zaposluje pozornost mnogih krogov, izredno zanimanje. Radi informacije poročamo tudi v našem listu na kratko o tej zanimivi stvari.

V tem predavanju je g. Robert Neuman, ki je sam Žid, dejal, da je pri nas dvojni antisemitizem, in sicer 1. politični antisemitizem, 2. gospodarski antisemitizem. Vzrok političnega antisemitizma je cionistični pokret, ki gre za tem, da se v Palestini organizira posebna samostojna židovska država, za katero idejo se pripadniki cionizma brezobzirno borijo v zemlji, v kateri živijo. In to pomeni »obrniti hrbet narodu, ki je Židom dal dom, kruh in nudil možnost življenjskega obstanka«. Cionizem bi imel samo to dobro stran, da bi v samostojni državi Palestini omogočil eksistenco vsem onim, ki so bili izgnani iz Nemčije, toda takšna država najbrže ne bi mogla obstojati.

V okviru izvajanj o zagrebških in hrvatskih Židjih pa je predavatelj, ki je izjavil, da je namen njegovega predavanja obrniti pažnjo na bol, ki se danes povzroča Hrvatom židovske vere, navajal zanimivo okolnost, da je v Zagrebu 11.000 Židov, od katerih pa je samo 700 organiziranih cionistov, spričo česar je mogoče soditi po mnenju g. Neumana, da ta cionistična manjšina nikakor ne more govoriti v imenu zagrebškega židovstva, ki hoče in mora iti sporedno s hrvatskim narodom ter njegovo življensko in politično borbo. Precej ostro se je obrnil proti cionistom, ki jih je vprašal, »čigavi kruh jedo in kaj so storili za hrvatski narod«. Dočim ni v Srbiji nikakšnega sledu o antisemitizmu, ker so se srbski Židje povsem prilagodili srbskemu narodu, pa imajo po mnenju g. Neumana Hrvati vzrok, da gojijo antisemitsko razpoloženje, ker so Židje, zlasti cionisti, vedno bojkotirali sodelovanje pri reševanju socialnih in kulturnih vprašanj hrvatskega naroda. Radi tega je samo dvoje možnosti pri reševanju židovskega vprašanja v Hrvatski in sicer 1. da se Židje, ki živijo v hrvatskih mestih in naselbinah, povsem prilagodijo hrvatskemu narodu ter se skupno z njim borijo za hrvatske ideale; 2. da izvajajo posledice in da sledijo oni struji, ki hoče ustanoviti samostojno palestinsko državo.

Zanimive so predavateljeve besede: »Če bi se rodil kot Francoz, potem bi bil prav tako dober Francoz, kakor sem danes dober Hrvat, ker sem se rodil v Hrvatski. Radi tega morajo Židje, ki so se res rodili na hrvatski zemlji, sodelovati s Hrvati na političnem, gospodarskem in socialnem polju.«

Ko je predavatelj še navajal, da so Židje dali Hrvatom precej književnikov, intelektualcev in glasbenikov in ko je izjavil, da hočejo tudi hrvatski Židje dati vse za svobodo in pravo Hrvatske, je med občinstvom vstal neki Mustafiya, cionist, ki je očital predavatelju Židu, da je njegov govor bil antisemitski. V zborovalni dvorani je nastalo razburjenje in ker je bila nevarnost, da bi nastali neredi, se je debata prekinila in je predavatelj odšel.

Soomnite se CMD!

Čangkajškovo ujetništvo
— fingirana zadeva

LONDON, 23. decembra. V Dairenu se govori, da Čankajšek ni ujet, marveč da je vsa stvar skonstruirana, da ne bi Japonci imeli povoda, da se na brzo roko pripravijo za postopek proti Kitajski, predno bi bila pripravljena za obrambo. Veruje se, da bodo razgovori glede kitajske ofenzive trajali delj časa in ko bo Čankajšek »izpuščen na svobodo«, tedaj bo vse gotovo. V Dairenu se nadalje priznava, da so v toku razgovori med maršalom Čangsulijangom ter predstavniki sovjetske Rusije, ki hoče za vsak slučaj preprečiti izvedbo ofenzivnega načrta proti komunizmu, ki so ga zasnovali v Berlinu in Tokiju. Sovjetska Rusija forsira dogodke v Kitajski radi tega, ker smatra, da ni Nemčija še pripravljena na vojno in ker ne želi čakati, da bi se Nemčija na to pripravila. Japonska pa, ki se je mnogo angažirala v Mandžuriji in ki se mora sedaj sama v notranjosti boriti proti stalnim zarotam, ne bi mogla tako hitro reagirati na kitajsko ofenzivo, četudi je zelo dobro oborožena, in gojijo radi tega sovjeti upanje, da bi mogli pridobiti za svoje ideje ne samo Kitajsko, marveč da bi celo mogli prenesti svojo propagando tudi na Japonsko in v Mandžurijo. Ta vest se sicer z nobene strani ne potrjuje, smatra se pa, da gre za japonske kombinacije, ki naj obrnejo pozornost vseh merodajnih činiteljev na morebitne takšne možnosti. Iz situacije v Kitajski je mogoče soditi, da se dogodki zares tako razvijajo in se nikakor ne zdi, da bi dairenska vest, tako zaključuje »Daily Herald«, utegnila biti neložična in brez osnove.

Vse ameriška zlata spravljena v podzemski utrdbi
Knox

WASHINGTON, 23. decembra. Ameriško ministrstvo pošte vrši danes prevoz šestih milijard dolarjev v zlatu v teži okoli 6000 ton v novozgrajene podzemne utrdbe trdnjave Knox v državi Kentucki. To zlato spremlja v svrhu zaščite 250 oklopnih avtomobilov ter posebni oddelki vojske s topništvom. Transport bo stal okoli 100.000 dolarjev. To je vse zlato bank, ki bo sedaj koncentrirano na enem mestu.

BUENOS AIRES, 23. decembra. Vse-

Špičnaza, sabotaža, zarota...

LONDON, 23. decembra. Današnji »Daily Express« poroča, da je sovjetska policija v toku zadnjih 6 mesecev, koliko traja »akcija čiščenja«, aretirala skupno 150 oseb, ki bodo obtožene radi špijonaže, sabotaže, širjenja narodno socialistične propagande in zarote proti Stalinu. Med aretiranimi je 35 Nemcev, dočim so

Poslednji: cas Desta...

ADDIS ABEBA, 23. decembra. Na zapadnem področju Šoa sta bila ujeta dva sina rasa Kase, ki sta bila kmalu zatem ustreljena na trgu v Fiče.

RIM, 23. decembra. Fašistično časopisje prinaša podrobna poročila iz Addis Abebe o operacijah italijanskih čet na jugu in jugozapadu Abesinije. Dopisnik »Giornale d'Italia« poroča iz Addis Abe-

Kitajska napave vojna Japonski?

LONDON, 23. decembra. »Daily Telegraph« poroča iz japonske luke na mandžurski meji Dairena senzacionalno poročilo o razvoju položaja na Daljnem vzhodu, vendar isti list priznava, da ni ta vest še popolnoma potrjena. V smislu te vesti se je maršal Čangkajšek spora-

ameriška konferenca je na svoji včerajšnji seji sprejela 37 predlogov. Vse ameriške države izjavljajo svojo politično svobodo in suverenitetno nedotakljivost. Teritorialna zavojevanja se odklanjajo. Vsi spori naj se rešujejo na podlagi mednarodnega sodnega postopka. Vsem vladam se priporoča, da s splošnimi dogovori omeji oboroževanje. Vseameriška konferenca odklanja vojno in uporabo kemičnih sredstev v vojni.

ostali Rusi. Med Rusi so Karol Radek, Sokolnikov in general Putna.

PARIZ, 23. decembra. Havas poroča iz Moskve, da agencija Tass službeno poroča, da so neresnične vesti o tem, da bi bilo gotovo število sovjetskih pomorskih edinic odposlanih v španske vode.

be, da je po zajetju rasa Imruja vsa Abesinija v italijanskih rokah. Od vseh abesinskih vojskovodij se nahaja na terenu še samo ras Desta, ki se je izkazal vrednega vojaka in ki je ostal dostojno na braniku poslednjega dela abesinske domovine, četudi ga je neguš zapostavljal in preganjal.

zumel z maršalom Čangsulijanom in je sprejel vse pogoje vstašev, v smislu katerih se kitajska nankinška vlada obvezuje za vojno proti Japonski. Maršal Čankajšek bo izpuščen na svobodo, čim podpiše to pogodbo.

Pabecki

DVA LUKSUZNA AVTOMOBILA.

Ob priliki včerajšnje seje Narodne skupščine v Beogradu je narodni poslanec Voja Lazić vprašal skupščinskega predsednika Čirića, če je res, da je upravni odbor Narodne skupščine sklenil, da se nabavi dva luksuzna avtomobila za vožnjo predsednika finančnega odbora in

predsednika upravnega odbora. Obenem je izjavil, da je nabava obeh avtomobilov nepotrebna. Skupščinski predsednik Čirić je odgovoril, da je od administrativnega odbora sprejel odlok, da se kupi avtomobil. Predsednik finančnega odbora je imel doslej vedno na razpolago avto. Če pa ga rabi tudi predsednik upravnega odbora, to prepušča rešitvi upravnega odbora. Tudi je skupščinski predsednik izjavil, da ne gre za luksuzna avtomobila,

Ne zamudite

ugodne prilike za božično številko »Večernika«, ker izide naš list za praznike v povečani nakladi in pestri vsebini ter oddajte svoj oglas takoj. Tudi najmanjši inse-rat je z uspehom zajamčen! —

Oglase sprejema uprava »Večernika« vsak dan do 23. decembra od pol 8. do 12. in 14. do pol 19. ure, v Gosposki ulici 11, dvorišče I. nadstropje. 24. decembra pa samo do 9. ure jutraj. Oglas oddate lahko tudi telefonično na štev. 24-55.

marveč za dva avtomobila, ki staneta največ 200.000 dinarjev. Voja Lazić je ta postopek ostro kritiziral in je izrazil mnenje, da predsednika omenjenih odborov po zgledu predsednikov ostalih odborov lahko brez avtomobilov izvršujeta svoje posle.

»SLOVENSKI DOM« OBDOJEN.

Včeraj je bila v Ljubljani razprava v tiskovni tožbi šefa ljubljanskega centra Aerokluba dr. Rapeta proti odgovornemu uredniku »Slovenskega doma« radi svoječasne pisave v zvezi s pretresljivo letalsko nesrečo pri Bizoviku. Sodišče je odgovornega urednika »Slovenskega doma« spoznalo za krivega prestopka klevete po tiskovnem zakonu ter ga je obsodilo na 5 dni zavora, ki se spremeni v denarno kazen 300 Din in nadaljnjo globo 240 Din. Razen tega mora plačati obsojeni odgovorni urednik zasebnemu tožitelju 300 Din, povprečnino 500 Din in sodne stroške.

NE MRTEV DROG, AMPAK ŽIV SLO-
VENEC.

Prav po rešetarsko modruje Peter Rešetar v tuk. tedniku: »Za slovensko zastavo! Če sem se že enkrat zagnal za našo sveto stvar, na katero smo pozabili, pa moram še to omeniti! Srbi so si ohranili svojo srbsko zastavo na tak način, da so jo proglasili za — cerkveno, pravoslavno. Hrvati so si svojo hrvaško zastavo kar razvili. Slovenci smo letos v poletju tudi prišli s svojimi slovenskimi zastavami in znaki na slovenski tabor v Maribor. Sedaj sem proučil predpise o tej zadevi. Ti predpisi pravijo: Razobesiti na drogu ne smeš druge kot državne zastave ob gotovih praznikih. Nositi pa smeš znake itd. Torej smeš imeti veliko slovensko zastavo, samo glej, da ne boš sam zraven kakor drog, ampak kot živ Slovenec!« Pozabil pa je Rešetar prstaviti, kaj je on sam: togi drog (...?) ali živ Slovenec.

ABSTINENCA.

V »Slov. gosp.« se nekdo vznemirja: »Vurberg-Grajena. Doživeli smo veliko sramoto, da je v naši občini šlo volit le 36.7% volilcev. Na vurberškem volišču jih je volilo 51%, toda na plujskem volišču, zlasti v Krčevinah pri Ptuj, so agitirali za abstinenco. Kdo je agitiral? Celo možje naše stranke, ki so bili kandidati na naši listi. Može, ali je to možko, je to značajno? S to zadevo naj se peča krajevna organizacija. Tako se ne sme pojmovati strankarska disciplina. Ali je bil kak tehten razlog, da so nekateri agitirali proti udeležbi? Ne! Vurberško ljudstvo želi, da bi bila pisarna bolj na sredi občine, kjer stanuje sedanji obč. predstojnik g. Fr. Petek. Ali nima za to pravice? Še zdaj imajo iz Vumbaha skoraj poldrugo uro hoda v obč. pisarno, spodnji del pa najdaljši le nekaj čez pol ure. Enaka pravica za vse. — Vurberški volilec.«

Naši jubilarji

Šolski nadzornik Ivan Tomažič — šestdesetletnik

Jutri — na »sveti post« — dopolni šolski nadzornik v pok., gospod Tomažič Ivan, 60. leto svoje starosti. Je še zdrav in čil ter izredno delaven v narodnih in človekoljubnih organizacijah, zato mu ob tem jubileju iskreno čestitamo. Zibel mu je tekla v Hermancih pri Sv. Miklavžu v ormoških goricah. Po dovršeni ljudski šoli je od doma obiskoval enorazredno »realko« v Ljutomeru, nato meščansko šolo v nemški Radgoni. Od tam je vstopil na drž. moško učiteljsko v Mariboru, kjer je leta 1896. prebil zrelostni, dve leti pozneje pa uspešno sobljestni izpit. — Prvo službo je dobil pri Svetinjah, drugo pa doma pri Sv. Miklavžu, kjer se je seznanil z učiteljico gčno Marijo Škerlec; z njo se je leta 1902. poročil, ko sta se preselila — on kot nadučitelj, ona kot učiteljica — na novoustanovljeno šolo na Stari cesti v Ljutomerem. Tam je kot priznan šolnik, ustanovitelj in predsednik kmetijskega društva, soustanovitelj Murskega Sokola v Ljutomeru ter kot predsednik učiteljskega društva zelo uspešno deloval do odhoda v Maribor. Zakonsko srečo sta njemu in gospe soprogi pomnožila in utrdila ljubezniva otroka Vlasta in Danilo; njuna gostoljubnost na Stari cesti pa še dandanes ni pozabljena.

Meseca aprila 1919 je višji šolski svet v Ljubljani pozval gda Tomažiča za nadučitelja na III. deško, njegovo soprogo pa za učiteljico na II. dekliško ljudsko šolo v Maribor. Jubilarjeve zmožnosti in dobre lastnosti je kmalu spoznalo mariborsko in okoliško učiteljstvo ter si ga je izvolilo za svojega društvenega

predsednika. Kot zaveden Sokol in bivši starosta Murskega Sokola, je kmalu bil izvoljen tudi v odbor Sokola-matice ter v odbore narodno-obrambnih društev sploh. — Leta 1924. je bil predviden za sreskega šol. nadzornika v Maribor-mestu in za srez levi breg, vendar je vsled menjave režima prišel na to častno in odgovorno mesto šele v zač. leta 1925. V svoji nadzorniški službi je bil objektiv in tovariški, previden in preudaren voditelj aktualnih stremiljenj po moderni šoli; zato je po stalni upokojitvi maja 1935 ostal vsemu učiteljstvu v najlepšem spominu.

Pred par leti je bil izvoljen v osrednji odbor CMD, kjer se kot prav dober poznavalec naše severne državne meje za koristi obmejnih šol zelo uspešno udeležuje. Njegova in tovariša Iv. Robnika velika zasluga je, da se je z gmotno pomočjo CMD zgradila letos moderno urejena narodna šola v Gradišcu na Kobanskem, istotako, da se je dobro premišljeno organizirala dobrodelna akcija za obdarovanje uboge šolske dece v krajih ob naši severni meji. Mimogrede bodi še omenjeno, da je naš jubilar poleg drugih častnih mest tudi član sreskega odbora Rdečega križa ter da je bil odlikovan z redom sv. Save.

Zasluznemu šolniku, vnetemu narodnemu, prosvetnemu in človekoljubnemu delavcu ter iskrenemu Sokolu, gospodu Tomažiču Ivanu, kličemo povodom njegove 60letnice iz srca: Dobrotljivi Bog naj Te ohrani še mnoga leta zdravega in čilega med nami!

Zdravo!

spletle požrtvovalne odbornice same. Te številke že same dovolj pričajo o požrtvovalnosti naših marljivih Kolašic, pričajo pa tudi o tem, koliko veselja in sreče so povzročile s svojimi darovi za božičnico tem najrevnejšim otrokom. V prejšnjih letih so ob tej priliki obdarovale naše Kolašice tudi po 80 najrevnejših mater, česar pa letos z ozirom na zbrano vsoto niso mogle storiti in bo to storila občina sama.

Nad vse ljubka in v srce segajoča pa je bila prireditev sama, koje glavni del je bil posvečen spomenu 17. decembra in božični proslavi. Deklice mestne osnovne šole so pod vodstvom učiteljice Farazinove zapele par lepih rodoljubnih in božičnih pesmi, g. C. Rakuša je žel obilo priznanja s svojimi harmonikarji, kojim so sledile poučne in dnevne primerne deklamacije, nad vse ljubek pa je bil nastop

otroškega vrta, ko je množica angelčkov obojega spola zapela in zarajala božično kolo okrog razsvetljenega božičnega drevesca.

Nato je sledila pod vodstvom že preko 10letne neumorne predsednice ge. dr. Šalamunove ob zvestem sodelovanju ostalih odbornic in posebno požrtvovalne istotako dolgoletne tajnice učiteljice Kramutove Lojzke. obdaritev navedene množice otrok, katerih obrazi so sijali srečnega zadovoljstva.

Imenom teh malih in njih staršev se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so prispevali k tako lepo uspeši božičnici, predvsem pa se zahvaljujemo odboru in vsem sestram-članicam, ki so poleg svojega dela še našle toliko požrtvovalnosti, da so z darovi razveselile toliko otrok in jim pripravile pravo božično veselje. n.

Mariborski problemi

Kaj je z mariborsko re'elno postajo

Na osnovi obvestil v zadnjem času je načelnik mestnega radijskega oddelka podžupan F. Žebot sklical v četrtek 17. decembra v mestni posvetovalnici sestanek predstavnikov vseh tukajšnjih narodno obrambnih, kulturnih, nacionalnih ter znanstvenih organizacij. Iz uvodnih besed podžupana Žebota in referata g. Krambergerja je bilo posneti, da je ta načrt za zgradnjo mariborske relejne postaje ogrožen in sicer tako iz finančnih, kakor tudi tehničnih vzrokov. Obe poročili sta izzveneli v to, da je dejansko stanje takšno, da ne moremo računati s sigurnostjo na realizacijo te stare mariborske želje. Ni namreč izgleda, da bi potrebni znesek prišel v novi proračun poštne ministarstva in da bi se v doglednem času rešilo kabelsko vprašanje.

V izbrpni debati so posamezni udeleženci podčrtali svoje stališče ter povdarjali veliki pomen, ki ga ima vprašanje relejne postaje za Maribor. Načelnik mestnega gradbenega urada in ž. Baran je naglašal, da moremo pričakovati vsaj

to, kar v Mariboru finančno in kulturno zmoredno. Arhivar prof. Baš, ki je zastopal tudi zgodovinsko in muzejsko društvo, je opozarjal na potrebo, pomen in kvalifikacijo Maribora ter vse mariborske javnosti za takšno ustanovo. Prof. dr. Dolar, predsednik Narodne odbrane in Zveze Maistrovih borcev je poudarjal veliki pomen nujno potrebne radijske relejne postaje iz narodno obrambnih vidikov in sta se v tem smislu izrekla za to tudi predsednik CMD g. dr. Lašič in g. Golež v imenu ZKD. V zvezi s tem se je nadalje naglašala potreba, da pripravi zadevni mestni odsek potrebna finančna sredstva za realizacijo tega načrta, pa tudi primerno gradivo, ki naj bi se zbralo v posebno obširno utemeljeni spomenici, ki naj bi jo ustno obrazložila posebna deputacija mariborskih organizacij, ki naj bi v kratkem odpotovala v Beograd in v zadevi relejne radijske postaje v Mariboru zaprosila za razgovor pri poštne ministru.

Domači razgledi

Plemenito srce ptujskih Kolašic

Redka so poročila v javnosti iz našega mesta, akoravno reagira tudi naše mesto na vse javne pojave sodobnosti in to celo velikokrat prej kakor druga večja mesta, ker ima ravno naše mesto zelo izrazito nacionalno in društveno življenje, pri čemur zavzemajo prvo mesto kulturne in socialne prireditve, ki pa ostajajo neopazene od široke javnosti.

Kakor vsako leto, zavzema tudi letos od božičnih prireditev prvo mesto božičnica, ki jo je priredilo Kolo jugoslovanskih sester dne 17. t. m. v mestnem gledališču za uboge šolske otroke vseh mestnih in tudi obeh okoliških šol. Po svojem dosedanjem, že toliko let starem

običaju so naše Kolašice kot čebelice tiho in mirno skozi vse leto zbirale prispevek za prispevkom, da so zbrale vsoto, ki je omogočila to lepo božičnico. V prejšnjih boljših časih je znašala ta od naših vrlih Kolašic z darovi v naravi zbrana vsota po Din 20.000 in čez, kljub težki gospodarski krizi, ki jo občuti veliko težje naše po večini uradniško in stran glavnih prometnih žil ležeče mesto, pa so premagale s svojo agilnostjo vse težave in zbrale za naše razmere prav lepo vsoto Din 14.417, iz katerega zneska so obdarovale 326 ubogih otrok z obleko, čevlji, perilom, nogavicami in povrh še 61 pletenimi jopicami, ki so jih

Poljičanske novice

Božičnica revnim šolarjem. Rdeči križ in tukajšnje učiteljstvo sta pripomogla, da je bilo pred božičem obdarovanih okrog 150 revnih šolarjev s perilom, obleko in obutvijo. V imenu dece se je vsem dobrotnikom zahvalila učenka Ribičeva. Zahvalila se je predvsem predsedniku Rdečega križa g. dr. Hronovskemu, ki se je kljub toliko zaposlenosti v svojem poklicu zavzel s svojo gospo, da je dobrodelna akcija žela uspeh. Seveda je ostalo še nekaj zelo potrebnih otrok neobdaro-

vanih, ker zbrana sredstva vendarle niso zadostovala. Zato smo prepričani, da bo dobro delo in marljive delavce, ki jim je pri srcu revna mladina, zdaj v dovoljni meri podprla banovina. S tem bi nedvomno oblast vtila nesebičnim delavcem novo veselje do dela.

Dva, ki si delita usodo.

Moric: Že deset let igram na loterijo in niti enkrat nisem zadel dobika.

Izak: To še ni tako hudo; jaz sem že dvajset let zavarovan proti požaru in mi hiša do danes še ni pogorela.

Na „železnih konjih“ po Čehoslovaški

Sobotna predavanja Počitniške zveze, ki bi naj nadomestovala dijaštvu kulturni film in združevala šolo in dom, so vedno bolj obiskana in zanimiva. Tako je bila dvorana Ljudske univerze nabito polna, ko je zadnjič predaval g. prof. V. Gruntar o dijaški ekskurziji s kolesi po Čehoslovaški.

Skupina 14 dijakov mariborskih srednjih šol se je odpravila 4. julija t. l. pod vodstvom g. prof. Gruntarja na kolesih v Čehoslovaško. Dijaki so se tudi idejno pripravljali na njo s tečajem češkega jezika, ki ga je vodil g. upravitelj tukajšnje češke šole g. Drlý. Več predavanj jim je dalo pregled zanimivosti tistih krajev, ki so si jih pozneje ogledali. G. prof. Gruntar je kot izkušen kolesar, dajal v svojem izredno zanimivem predavanju najprej praktična navodila za večja potovanja. Posrečilo se mu je iznajti način, kako je mogoče vzeti na kolesu s seboj razmeroma zelo mnogo stvari.

Ker se ekskurziji kljub vsemu prizadevanju ni posrečilo dobiti skupnega potnega lista, se je izlet zakasnil za štiri dni, kar je bilo neprijetno zaradi tega, ker je mariborska Jugoslov.-češkoslovaška liga obvestila o prihodu naših kolesarjev z natančnim sporedom vse bratske lige v Čehoslovaški ob nameravani poti.

Prihod v Čehoslovaško jih je presenetil, ker so se vozili dolgo, ne da bi

videli kakega žandarja. V nasprotju z našimi obmejnimi organi, so jim bile čsl. obmejne oblasti ne samo naklonjene, ampak celo prijateljske.

V Budjejevičah so bili gostje češkega polka. Pričakovali so jih štiri dni. Ker jih ni bilo ob napovedanem času, jih je vsak dan pričakoval nekaj ur ob cesti v mesto kak odbornik Jugoslov.-čsl. lige. Ko pa jih le predolgo ni bilo, je liga naprosila policijo, da jih sprejme in obvesti o prihodu ligo. Tako jih zaustavi tik pred mestom z bratskim pozdravom — predstojnik mestne policije, ki jih je odvedel na južino. Spali so naši dijaki v vojašnici, kakor v hotelu. Od polkovnika do priprostega vojaka so vsi kar tekmovali, kako bi goste čim bolj pogostili in jim napravili bivanje v Budjejevičah čim prijetnejše. Častniki se odlikujejo po globoki izobrazbi in resnem zanimanju za vsa pereča vprašanja. En major jim je bil stalno na razpolago za razkazovanje mesta in za usluge, enako en časnikar in naš rojak prof. Vuga, ki službuje na tamkajšnji trgovski akademiji. Prof. Vuga stalno seznanja s svojimi izvrstnimi članki češko javnost z življenjem naše manjšine v Italiji. V Budjejevičah so si med drugimi znamenitostmi ogledali tudi znamenito tovarno za svinčnike Hartmuth. Svečan banket se je vršil v Meštanski besedi. Vsi budjejeviški listi so obširno poročali o prvi jugoslovanski dijaški kolesarski ekskurziji v Čehoslovaško. Ne samo besede, temveč vsa dejanja in še celo kamni so govorili, kako iskreno ljubijo Čehi Jugo-

slovane.

Enako gostoljubje so doživeli v zgodovinsko znamenitem mestu Taboru. Tam so imeli tudi srečo videti prezidenta češkoslovaške republike, ki se pripelje vsako soboto na odhiti v Tabor.

V Benešovu so se zaustavili samo krajši čas, ker jih je gnalo v Prago. Že 15 kilometrov pred Prago jim je prišel nasproti na kolesu posebni odposlanec praške Čsl.-jugoslov. lige. V Pragi jih je pozdravil zastopnik mestne občine, lige, kluba čsl. turistov, kluba čsl. kolesarjev in raznih drugih organizacij.

Štiri dni so si ogledovali Prago, to živo kroniko češke preteklosti, ki je v prometnem oziru mravljišče, v umetniškem pa ena sama umetniška galerija, in najsijajnejši dokaz stvariteljskega genija češkega naroda. Ogledali so si ne samo vse važnejše znamenitosti, ampak jih je sprejel tudi praški župan dr. Baxa, ki jih je zadržal v razgovoru mnogo dalje kakor malo poprej odlično angleško družbo. Po Pragi jih je vodil bivši ljubljanski čsl. konzul dr. Otokar Beneš, ki je poravnal v muzejih in drugod vstopnino in napitnino za vse iz svojega žepa, kar znaša pri takem številu veliko vsoto. Tudi na tramvaju so dobili brez prošnje polovično vožnjo.

Ogledali so si tudi znamenite češke toplice Poldubrády, rojstni kraj češkega kralja Jurija Podjebradskega, sredi najbogatejših predelov češke dežele. Hradeč Kralove je sicer manjši od Maribora, ima pa krasne najmodernejše strokovne šole, velikanski muzej, zimsko

kopališče, kjer električni tok vzbuja valove kakor v morju. Vse novejša javna in zasebna zgradbe kakor tudi čudovito lepa železobetonska cerkev sv. Vavrlava so po načrtu ing. Gočara, ki je izdelal tudi gradbeni načrt. Tudi tukaj so naše kolesarje gostili in navdušeno sprejemali.

Ker so ceste po Čehoslovaški po večini asfaltirane, so se odpeljali iz Kraljevega Gradca ponoči v 170 kilometrov oddaljeno Brno. Brnska čsl.-jugosl. liga je posestrima naše mariborske, s katero jo vežejo prav posebno pristrane prijateljske vezi. Zato se je tukaj še stopnjevalo gostoljubje, ki so ga uživali naši kolesarji ves čas po Čehoslovaški, če je stopnjevanje sploh še bilo mogoče.

Tudi na Dunaju so bili češki gostje v Češkem domu. Dunaj je sedaj to, kar je bila Praga pred vojno, Praga pa je sedaj to, kar je bil Dunaj umetno pred vojno.

Ekskurzija je trajala 19 dni. Udeleženci so porabili po 1000 Din. V Avstriji so prenočevali v senu. Tudi Avstrijci so bili napram njim več kakor samo korektni. Ekskurzija je imela iz vrst dijakov posebno strokovnjaka za popravo koles, posebnega kuharja in ranocelnika. Zadnji je pokazal svoje sposobnosti samo enkrat, ne da bi ekskurzija koga izgubila. Vsi so se vrnili domov ne samo pijani ljubezni do bratov Čelov in Slovakov, ampak so prinesli s seboj tisti zdravi optimizem in veselje do dela, ki se kaže povsod v Čehoslovaški.

Mariborske in okoliške novice

Cenjene naročnike »Večernika« ponovno opozarjamo na zaključek leta ter jih vladno prosimo, da zanesljivo poravnajo zaostalo naročnino. Posebno pa prosimo zamudnike, da se poslužijo poloznic, ki so bile priložene začetkom meseca decembra in poravnajo zaostalo naročnino najkasneje do 31. decembra, ker bi sicer bila primorana uprava zamudnikom nadaljno dostavo lista ukiniti.

Uprava »VEČERNIKA«.

60letnico rojstva obhaja te dni upokojeni šolski upravitelj tukajšnje III. deške osnovne šole ter znani čebelarški strokovnjak in vneti lovec g. Ivan Lukman. Vrlemu, zaslužnemu šolniku kličemo ob lepem življenjskem jubileju: Na mnoga leta!

Silvestrovanje Sokola v Narodnem domu. Tistim, ki doslej še niso obiskali silvestrovanje Sokola v Narodnem domu, izdajmo, da se bodo vršili tudi letos v okviru pestrega sporeda razni humoristični nastopi, ki na originalen način predstavljajo parodijo in satiro na vse aktualnejše svetovne dogodke, kar vsako leto v veliki meri doprinese k že popularnemu sijajnemu razpoloženju na tej najbolj priljubljeni silvestrovi prireditvi. Prijatelje zdravega humorja in neprisliljene zabave opozarjamo, da si vstopnice pravočasno nabavijo v predprodaji pri Burešu v Vetrinjski ulici.

Pozor smučarji! Mestna podjetja, avtobusni promet, priredi za božične praznike posebno vožnjo na Ribnico na Pohorju dne 25., 26. in 27. t. m., dnevno z odhodom z Glavnega trga ob 6. zjutraj, povratek iz Ribnice ob 18. uri. Cena sem in tja Din 40. Prijave se sprejemajo dnevno v prometni pisarni na Glavnem trgu do 18. ure, telefon 2275.

Božična darila

IVAN KRAVOS, Aleksandrova c. 13
Posestna sprememba, Železničar Feliks Obrecht je prodal poslovodju državnih železnic Francu Gselmanu 780 m² veliko parcelo v magdalenskem predmestju za 14.812 dinarjev.

Lepo praktično darilo je keramika in svinčeni kristal, priznana najlepši komadi pri Zlati Brišnik, Slovenska 11.

Diplomiral je za magistra farmacije na zagrebški univerzi znani mariborski sportnik g. Tonček-Priveršek. Čestitamo!

Dobro srce Maribora. K božični zbirki Družbe sv. Cirila in Metoda so še naknadno darovali lepe prispevke v denarju ali blagu: tovarne Mirim v Mariboru, Tivar v Varaždinu, Bat'a Borovo, Ruška tekstilna industrija, F. Vlach, Ruše, nadalje gđč. Janja Lobenstein, skladišče Berndorf v Mariboru, Peter Semko, B. Sučević, g. ravn. Pišek, ga. Kunstek, A. Klun, ga. Macarol, I. Lukman, Klub lekarnarjev v Mariboru, B. Mejovšek, vrtnarija Požar, ga. Rojkova, ga. Benčanova, Jugoslov. združena banka, Putnik Maribor, Celjska posojilnica, podruž. v Mariboru, Hranilnica drav. banovine, Podružnica ljubljanske kred. banke, Prva hrv. štedionica, F. Tavčar-Kališnik, J. Šoper, M. Gajšek, A. Stulhec, tri neimenovani, M. Vrhunc, Karničnik Josip, Zadruga gosp. banka, F. Filipič, gradb. podjetje inž. Jelenec & Šlajmer, F. Majzel, dr. K. Škapin, notar J. Kogej, dr. L. Boštjančič, dr. M. Vauhnik, dr. F. Hojnik, dr. F. Lipold, stavbenik R. Kiffmann, dr. I. Rosina, notar I. Ašič, F. Gartner, Polskava, dr. H. Robič, dr. I. Majcen, dr. L. Novak, dr. F. Štamol, dr. M. Černič. Vsem darovalcem priskrba hvala!

Pisemski papir, amaterski albumi, spominske knjige so darila, ki vedno razveselijo. Najokusnejšo izbiro dobite pri Zlati Brišnik, Slovenska 11.

Mestna podjetja, avtobusni promet. Cenjeno občinstvo se opozarja, da vozi dne 24. t. m. mestni avtobus na progi Selnica, Sv. Martin in Ruše kakor ob sobotah. Obenem se daje občinstvu na znanje, da se dne 25. t. m., to je na božični dan, vrši

promet na mestnih in podeželskih progah tako kakor običajno vsako nedeljo.

Opozorilo. Ponovno opozarjamo, da so trgovine v mestu Mariboru o božičnih praznikih zaprte vse tri dni, t. j. 25., 26. in 27. decembra. P. n. občinstvo naj si blagovoli preskrbeti vse potrebščine danes v sredo in jutri v četrtek, ko še trgovine poslujejo. — Združenje trgovcev za mesto Maribor.

Albume, pisalne podloge v najfinerji izdelavi dobite pri tvrdki V. WEIXL, MARIBOR.

Mestna podjetja, avtobusni promet, priredi za božične praznike posebno vožnjo na Pohorje, in sicer dne 25. na Božič. Odhod z Glavnega trga ob 7. zjutraj in popoldne ob 14. uri; v soboto dne 26. odhod z Glavnega trga ob 7. zjutraj in v nedeljo 27. t. m. ob 7. zjutraj. Cena do odcepa Din 20, do Reke Din 12. Prijave dnevno do 18. ure v prometni pisarni na Glavnem trgu, telefon 2275. Istočasno se sprejemajo prijave za povratek. Cena ista.

Vsi oni, ki nimajo kje prebiti Svetega večera, priskrbo vabljene v Kino kavarno, kjer bo božičnica in slovesno obhajanje Svetega večera.

Najprimernejše darilo — polnilno pero — ogromna izbira prvovrstnih znamk po najnižjih cenah pri Zlati Brišnik, Slovenska 11.

Prvovrstno pristno dalmatinsko vino opolo, izvrstna štajerska črnina in izbočen pristni belogranjski čvček. Čez ulico (samo čez božične praznike) po reklamni ceni Din 8 za liter.

Za Božič

ure zlatina briljanti
od urarja in juvelirja

M. J. LGER-JEV SIN
Gospodsk. ulica 15
Velika izbira, neverjetno nizke cene!
Tudi na obroke, brez povišanja cen.

Specijaliteta Velike kavarne je Silvestrova večerja s sporedom.

Staro-katoliška cerkev. Na božič bo ob pol 8. uri prva sv. maša, ob 9. uri pred tretjo slovesno sv. mašo se bo pa blagoslovil novi oltar.

Kakšno vreme se nam obeta. V smislu dunajske vremenske napovedi za danes ne bo nobenih bistvenih izprememb dosedanjega vremena.

Nočno lekarniško službo imata ta teden Maverjeva lekarna v Gosposki ulici in Vaupotova lekarna na Aleksandrovi cesti.

Najlepši božični nakit in razglednice kupite pri Zlati Brišnik, Slovenska 11.

Odbor Krščanske ženske zveze se tem potom najpriskrbeje zahvaljuje v imenu revnih članic vsem cenj. gg. tovarnarjem, trgovcem, denarnim zavodom in cenjenemu občinstvu, ki so prispevali kako podporo, ter tako malo omilili njih bedo. Obenem želi odbor vsem svojim članom, članicam in dobrotnikom vesele božične praznike. Odbor.

Putnikova vremenska poročila z dne 23. decembra: Mariborska koča in Pohorski dom: jasno, mirno, 20 cm srenja, smuka možna; Pesek: — 5, mirno, jasno, 50 cm srenja, vsa pota izvožena; Senjorjev dom: — 5, 40 cm srenja, jasno; Peca: — 9, jasno, 80 cm srenja, smuka idealna; Smrekovec: — 5, jasno, na južnih pobočjih 20 cm srenja, na severnih pa 40 cm srenja, smuka idealna; Mozirska koča: — 5, jasno, na južnih pobočjih 20 cm srenja, na severnih 60 cm srenja, smuka odlična.

Rokomavhi ne mirujejo. V Orehovi vasi so doslej neznani tatovi vdrl v stanovanje posestnika Ludvika Frica ter odnesli razne obleke, perilo, čevlje in druge predmete v skupni vrednosti okoli 3500 dinarjev. Za storilci poizvedujejo orožniki.

Tajinstveni napad. Ko se je trgovec Anton Svoršak iz Kunove v Slovenskih

Kino

Kino Union. Danes zadnji dan velnapeči senzacijski film »90 minut postanka« s Harry Pielom.

goricah vračal domov, ga je na banovinski cesti pri Brengovi napadel neki mlajši moški ter navalil nanj z odprtim nožem. Svoršak se je napadalca otresel na ta način, da ga je s palico premikastil. Toda napadalec se je ponovno zagnal v Svoršaka, v naslednjem trenutku pa sta počila dva strela in napadalec se je zgrudil na tla. Zadobil je dva strela v levo nogo. Ker je bila tema, trgovec ni videl, kdo je strele oddal, ter je vso zadevo prijavil orožnikom, ki so napadalca prijeli. Gre za 21letnega Franca K., ki je pri zaslišanju izjavil, da se je v osebi zmotil in da je hotel premikastiti nekega drugega trgovca, na katerega ima silno jezo.

Zavarovanje za onemoglost mariborskega delavstva — razširitev — večje dajatve za sivoce. Prejeli smo s prošnjo za objavo: V korist in razvoj človekoljubne institucije, se je delavstvo mariborskih tovarniških in industrijskih podjetij izjavilo za pristop k Stanici za socialno skrb rekonvalescentnih delavcev. Članski prostovoljni prispevki po 50 para na mesec in osebo, se lahko po delodajalcu odtegujejo od plače. Z ozirom na pristop vsega industrijskega delavstva je Stanica na svoji zadnji seji sklenila, da ne bo podpirala samo one osebe, ki izčrpajo pri OUZD vse zakonite dajatve, temveč bo pristopila na pomoč tudi rodbinam onih bolnih zavarovancev, ki se zdravijo na račun OUZD v sanatorijih, zdraviliščih in okrevališčih in sicer prav na enak način v obliki izdaje nakaznic za živila, obleko, kurivo in stanarino. Rodbine teh bolnikov prejemale namreč za časa sanatorijske oskrbe vzdrževalca, samo polovično podporo-hranarino. Ker zakon o zavarovanju delavcev v takih slučajih ne dovoljuje večjih podpor, bo za drugo polovico podpore skrbela Stanica. Do teh večjih dajatev je poleg pristopa delavstva pripomogla tudi pretežna večina mariborskih podjetnikov-industrijcev in tovarnarjev, ki prostovoljno tudi sami prispevajo v fond Stanice mesečno po en dinar od vsake zaposlene osebe. Uverjeni smo, da bodo vsi ostali gg. podjetniki in industriji sledili socialnemu čutu teh podjetnikov, ki že od ustanovitve redno podpirajo to plemenito in človekoljubno ustanovo in bodo pristopili k Stanici. Uprava Stanice je brezplačna in se vsi dohodki porabijo stoprocentno izključno samo za podpore onemoglim in najbednejšim osebam. Vsak interesent ima lahko vsak čas vpogled v delovanje te institucije in se o resničnosti navedb lahko osebno prepriča. Posle Stanice vodi poseben kuratorij, ki sestoji iz zastopnikov delodajalcev in v istem številu iz zastopnikov delojemalcev. V obeh skupinah pa je zastopana industrijska, obrtna in trgovska skupina.

Iz življenja in sveta

POROKA V LEVJIH KOŽAH IN PREDZGODOVINSKI JAMI.

Američani sami ne vedo več, kakšno pot bi ubrali, da bi postali še popularnejši nego so že. Jack Moribar in Madeleine Fermeck sta se odločila, da se vzameta. Kakor vsak Američan, tako sta tudi ona dva hotela postati popularna. Nista bila zadovoljna, da bi za njuno poroko vedel samo ožek krog njunih poznancev, temveč sta si želela, da bi njuna poroka bila za vso Ameriko prava senzacija. Objavila sta poroko v vseh časopisih z dodatkom, da se bosta poročila v Združenih državah ameriških in to v neki predzgodovinski jami v državi Oregon. Da sta se mogla poročiti v tem »podzemlju«, sta morala napraviti posebno vlogo na državno oblast, ki jima je poroko v tej jami tudi dovolilo. Na dan poroke se je zbrala pred jami tisočglava množica ljudi, da pozdravi novoporočenca. Na veliko začudenje vseh navzočih sta izstopila iz nekega avtomobila ženin in nevesta, oblečena v levje kože. Tudi te kože sta si nadelala samo radi reklame in čim večje pozornosti. In res, kože levov so »vžgale«. Po prvem presenečenju ju je začela množica burno pozdravljati. Časopisi so

Zadnje telefonične vesti

Ribbentrop poroča Hitlerju o pogajanjih radi nemških kolonialnih zahtev

BERLIN, 23. decembra. Nemški poslanik v Londonu Joachim vond Ribbentrop, ki je prispel v Berlin po nalogu nemške vlade, da poroča o pogajanjih z britanskim zunanjim ministrom Edenom, je obširno poročal kancelarju Hitlerju o teh pogajanjih. Kakor se doznava v nemških vladnih krogih, je von Ribbentrop sporočil Edenu, da zavzame angleška vlada v vprašanju nemških kolonij že dokončno, jasno stališče. Nemška vlada ne želi, da bi to vprašanje še del časa ostalo nerešeno. Ribbentrop je Edenu namignil, da v Nemčiji ne morejo sedaj, ko je Anglija priznala italijanski imperij v Abesiniji, razumeti, zakaj ne mara Anglija sprožiti nemških kolonialnih zahtev in zahtev po srovinah. Od angleškega stališča v tem vprašanju zavisí tudi nemško zadržanje napram ostalim političnim problemom in tudi v španski zadevi. Tudi o tem je bil Eden informiran. Nemčija je primorana, da sproži to vprašanje, da dobi kolonije iz gospodarsko političnih razlogov. Kolonije naj bi služile oskrbi Nemčije s srovinami. Anglija ima v rokah ključ situacije. Če se kolonialno vprašanje reši v prid Nemčije, se tudi v ostalih vprašanjih ne bodo delale nobene težave, pri čemer je zlasti mišljen novi Lozarno.

posvetili temu nenavadnemu »dogodku« cele kolone članov. Mladoporočenca pa sta bila izredno zadovoljna, ker sta s tem dosegla to, kar sta si želela, postala sta v vsej Ameriki popularna. V Evropi takšnih porok doslej še nismo imeli, je pa mogoče, da jih bomo imeli, ker le preradi posnemamo Ameriko.

KDO VELJA ZA ORJAKA.

Kdo velja za orjaka? Tako imenujemo človeka, čigar telo presega normalno človeško velikost, namreč 175 do 205 cm. Takih ljudi je 5 do 6% med vsem prebivalstvom zemlje. Nad 205 cm visok človek velja torej za orjaka. Navadno imajo taki ljudje razmeroma majhne glave, kratke hrbtenice, dolge noge in roke, ožja ramena in sploh vse dele telesa v čudnem medsebojnem razmerju. Orjaki imajo močno razvito, naprej štrlečo spodnjo čeljust. Njihove mišice niso dobro razvite in zato orjaki tudi močni niso. Gogea je tehtal 185 kg in meril 142 cm, pa je dvignil komaj 170 kg. Duševno so orjaki zelo slabo razviti, da bi jih lahko primerjali z otroci. Med ženskami orjaških postav skoraj ne najdemo. Orjaške postave se ne podedujejo iz roda v rod. Navadno se začne šele okrog 10. leta silno razvijati kosti. Orjaki imajo močno razvite samo prebavne organe.

Rus Fedor Mahnov, rojen v Harkovu leta 1881, kralj takratnih orjakov, je najbolj rasel od 4. do 14. leta. Kot sedemletni deček je bil že razvit kakor odrasli moški. Z 12 leti je meril nad 2 metra, v 14. letu nad 2,20, v 24. letu pa že 2,40. V času najhitreje rasti je spal čisto 36 ur nepretrgoma. Popil je naenkrat nad 2 litra mleka ali čaja ter pojedel za zajtrk 16 trdo kuhanih jajc ter 8—10 kosov kruha z maslom. Za obed je pojedel skledo juhe, štiri funte mesa, poleg tega pa še enega ali dva piščanca, nekaj rib, skledo sočivja in hlebec kruha. Za večerjo je imel 25 jajc s hlebcom kruha, dva ali tri funte masla ter 6—8 litrov piva. Navzlic temu je bil pa vedno slabokrven.

Za smeh in določa valja

Samo za oženjene.

A: Kakor vidim iz vaše vloge, ste še vedno samec, jaz pa sprejemam v službo samo oženjene moške.

B: Mar nimam pravice do službe, če sem samec, saj sem vendar verziran knjigovodja. Poglejte moja spričevala, prosim!

A: Vse zaman; v podjetju rabim samo oženjene, ker so ti že navajeni, da so poslušni in pokorni!

Mladina med seboj.

On: Ko bom dorasel, tedaj bom kakor moj atek; služil si bom čim več denarja.

Ona: Ko bom pa jaz velika, bom vse porabila, prav tako kakor moja mamica.

Gospodarske beležke

Konkurzi in prisilne poravnave. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za dobo od 1. do 15. dec. 1936 sledečo statistiko: **Otvorjeni konkurzi:** v Dravski banovini 1, v Savski 1, v Dunavski 2, Beograd, Zemun, Pančevo 2. — **Razglašene prisilne poravnave izven konkurza:** v Dravski banovini 1, v Savski 2, v Dunavski 1, Beograd, Zemun, Pančevo 1. — **Končana konkurzna postopanja:** v Dravski banovini 1, v Savski 3, v Primorski 1, v Drinski 2, v Dunavski 1, v Moravski 4, Beograd, Zemun, Pančevo 4. — **Potrjene prisilne poravnave:** v Savski banovini 2 in v Zetski banovini 1.

Na torkov živinski sejem dne 22. decembra v Mariboru je bilo pripeljanih 22 konjev, 9 bikov, 90 volov, 412 krav in 23 telet, skupno 556 komadov. Povprečne cene so bile: debeli vol 1 kg žive teže od 3,60—4,10, poldebili vol 3,50—4, plemenski vol 3,25—3,50, biki za klanje 3 do 3,25, klavne krave debele 3—3,50, plemenske krave 2,50—3, krave za klobado 3,25, klavne krave debele 3—3,30, pleje krave 2,75—3,50, klavna živina mlada 3,75—4,50, teleta od 4,50 do 5,50 Din za kilogram. Prodanili je bilo 239 komadov (od teh za izvoz v Italijo 10 kom.). Mesne cene: volovsko meso I. vrste od 8—10, volovsko meso II. vrste od 6—8 Din, meso bikov, krav in telic od 5—8, teleče meso I. vrste od 10—12, teleče meso II. vrste od 8—10, svinjsko meso sveže od 10—14 Din za kilogram. Prihodnji živinski sejem bo v torek 29. decembra t. l.

Ptujske novice

Važna konferenca Protituberkulozne lige v Ptuj. Na pobudo Protituberkulozne zveze je sklicala krajevna protituberkulozna liga v Ptuj konferenco, ki se je vršila preteklo nedeljo v mestni posvetovalnici ob obilni udeležbi občinstva. Konferenco je vodil ligin predsednik dr. Stuhec, tajnik Šalamon pa je raztolmačil navzočim pomen konference in cilje, katere bi naj ista zasledovala.

Glavno in zanimivo poročilo pa je podal šef-zdravnik dispanzerja dr. Boleslav Okolokulak. Podal je statistiko za preteklo dobo o delovanju dispanzerja v Ptuj. Iz te statistike je posneti, da je bilo prvič preiskanih 1444 oseb, pri katerih se je v 124 slučajih ugotovila odprta tuberkuloza, v 307 slučajih zaprta tuberkuloza, sumljivih na tuberkulozo 21, tuberkuloza kosti 6 slučajev, tuberkuloza žlez 15 slučajev, kožna tuberkuloza 2 slučajaja, larinska 7 slučajev, drugih boleznih tuberkuloznega značaja 319, zdravih pa 383. — Pregledanih je bilo tudi 521 šolo-obveznih otrok, popolnoma pregledanih je bilo 60 družin z 176 družinskimi člani. Obiskov na domu s strani zaščitne sestre dispanzerja je bilo izvršenih 402. Krona sedimentacije je bila napravljena v 973 slučajih. Preiskava špirtuma se je izvršila v 568 slučajih odnosno primerih. Biološka reakcija so se izvršila v 447 slučajih. Rentgenoloških preiskav je bilo 687. Odprta tuberkuloza odpade na vse občine ptujskega sreza, posebno pa na občine v Halozah, kjer vlada velika revščina. Po zanimivem poročilu šefa-zdravnika dr. Okolokulaka, ki je bilo sprejeto z veli-

kim odobravanjem, se je razvila debata o tem, na kak način priti do sredstev, da se dispanzer dvigne na dolžno višino, da bi dobil svoje prostore, svoj rentgen-aparat, svoj bakteriološki laboratorij, mnogo celo mobilni rentgen, kateri daje možnost potovanja od vasi do vasi. V tem smislu se je sestavila obširna resolucija na bansko upravo v Ljubljani.

Dolcežhe novice

Pobrežki šahovski prvak. Te dni se je končal šahovski turnir za prvenstvo Pobrežja. Turnir je razpisal SK Slavija in se ga je udeležilo 11 igralcev. Prvo mesto in naslov »Pobrežkega prvaka 1936« si je priporil Kobljer z 9 točkami in pol. Razen enega remija je vse partije dobil. Drugo mesto je zasedel Reinsberger z 8 točkami in dvema porazoma. Tretji je Skoberne z 6½ točkami in 3 porazi.

Narodno gledališče

Božični repertoar mariborskega gledališča.

Sreda, 23. decembra: Zaprto.

Četrtek, 24. decembra: Zaprto.

Petek, 25. decembra ob 15. uri: »Ukročena trmoglavka«. Znižane cene. — Ob 20. uri »Visokost pleše«. Izven. Premiera.

Sobota, 26. decembra ob 15. uri: »Baron Trenk«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Ciganski primaš«. Znižane cene.

Nedelja, 27. decembra ob 15. uri: »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Znižane cene. — Ob 20. uri: »Visokost pleše«. Bloki.

Na božični dan, v petek popoldne ponovno Shakespearejevo komičnih zapletljajev in duhovitih misli polno komedijo »Ukročena trmoglavka« po znanih cenah. — Zvečer bo tretja letošnja glasbena premiera — Ascherjeva opereta »Visokost pleše«, ki je muzikalno z izredno fineso in nežno pisano delo s pestro in veselo vsebino. Seveda ne manjka tudi ganljivih prizorov. Režija in koreografija je Harastovičeva, večje vloge igrajo Iglječa, Barbičeva, Zakrajškova, Sancin, Harastovič, Gorinšek in Kovič P. Bloki ne veljajo.

Na Štefanovo bo popoldne uprizoritev povsod mnogo igrane Albinijeve operete »Baron Trenk«, ki je zlasti v glasbenem pogledu odlično delo. Znižane cene. — Zvečer ponovno Kalmanovo opereto »Ciganski primaš« po znanih cenah. Delo splošno ugaja.

V nedeljo 27. t. m. popoldne pojde čez oder Cankarjeva vedno aktualna in v Mariboru nad vse pričakovanje uspeša farsa »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Veljajo znižane cene. — Zvečer bo prva ponovitev operete »Visokost pleše« pri blokli.

Iz življenja in sveta

KAJ JE TO »MORGANATIČNI ZAKON«

Zadnje čase se je mnogo pisalo in govorilo o morganatičnih zakonih, o katerih je splošno znano, da so jih sklenili nekateri kralji, dočim so bili »tajni« zakoni bolj v modi na francoskem dvoru. Morganatičen zakon, kakor ga definira v An-

gliji merodajni Websterjev slovar, je inferiorna oblika zakonske zveze, ki jo lahko sklenejo moški člani kraljevskega rodu z damami nizkega rodu. Žena ne dobi močnega dostojanstva in tudi otroci nimajo nobenih pravic do prestola. Izraz morganatični se pa ne rabi pri možitvi princeze z moškimi iz nizkega rodu. Webster pripominja, da se morganatični zakon v Angliji v noben obliki ne priznava, kar je trdil tudi ministrski predsednik Bajdwin. Odkod izvira beseda »morganatičen«? Iz latinskega »morganica«,

kar pomeni jutranje darilo. To je prastari običaj germanskega zakona, pri katerem je mož dajal svoji ženi jutraj po poročni noči darilo. Če si torej zakonca kupita na ženitovanjskem potovanju le najmanjšo darilo, je mnogo zakonov morganatičnih, ne da bi se zakonci tega zavedali.

Platonska ljubezen.

Sinko: Mama, kakšna pa je platonska ljubezen?

Mati: Samo počakaj, da bo vsaj eno leto poročen, pa ti bo vse jasno!

Mali oglasi

Schrollovo platno

Tekstilna Büdefeldt
v največji izbiri
Maribor, Gosposka 14

Razno

V GRAJSKI KLETI
danes velika izbira morskih rib, skampi. 505

»PLZENSKI DVOR«
A. Senica, Tattenbachova ul., za praznike izborna vina, rizling in mozlavec čez ulico od 1 litra naprej, liter 8 Din. — Vsem cenjenim gostom vesele božične praznike in srečno novo leto. 6499

BRZOJAV!
Danes in jutri sveže dobro sortirane ribe, dalmatinska in štajerska vina. Gostilna pri »Kralju morskih rib«, Rotovski 8. 6501

SADNI KRUH
kekse, mlečni kruh itd. priporočila pekarna Rakuša, Koroska cesta. 6492

Najprimernejše darilo za Božič ali Novo leto

so glasbila in muzikalije. Vpoštevajte mojo 40letno trvdko in naročite pri meni.

VINOTOČ STROHMAYER
od 5 litrov, odprt Aleksandrova cesta 12, Krčevina. 6497

VSAGO GOSPODINJO
in njenega gosta zadovolji le Čebokljiv »suhor«, Glavni trg 9. 6466

Za Božič
smo cene blagu znižali.

6340 Manufakturna trgovina
Srečko Pihlar, Gosposka ul. 5

GOSTILNA »TRIGLAV«
Glavni trg. Za božične praznike postrežem z najboljšo kapljico, prvovrstne steklenice iz Paker, kakor tudi z raznovrstnimi jedili. Vsem svojim cenjenim gostom želim vesele praznike gostilničarja. 6504

SIJAJEN PROSEK
najboljše kvalitete dobite v kavarni »Oriente« na Kralja Petra trgu. Kapljica, ki ji ni para! Točim tudi preko ulice za Din 22. — po litru. Poskusite in se prepričajte! Franc Majcen, kavarnar. 6452

PRIMA ČRNO VINO
od 1 litra naprej po Din 7. — čez ulico. Prima muškatelec iz Sv. Urbana. Vse cene goste vabi na veselo silvestrovanje gostilna »Mesto Ptuj«, Tržaška 7, pod vodstvom M. Seifried. 6498

Za njea
naiprikladnejše darilo
pri

„ELITE“, Gosposka ulica 32
(zraven hotela »Zamor«) 6491

Specijalna modna trgovina za gospode.

KLOBUKE ZA GOSPOLE

v najnovejši fazoni, kakor sportne čepice v največji izbiri dobite po najnižjih cenah pri trvdki

BOGATAJ & JANC
6463 Maribor Gosposka ulica 3

S cesarskega prestola v blaznico

88

Duh ananasa.

»Glejte in občudujte te vrhove Sierre v čudovitem svetlikanju zvezd. Zdi se mi, da pričujem šele sedaj razumevati veličastvo prirode. Toda z njo vred tudi Benita Juareza. Tudi on menda sedaj razume mene. Duh ananasa je sladec in zastrupeljav. Sedaj šele čutim vso to pustolovščino in vso to čudno zemljo, pod svojimi stopinjami. Čutim jo kakor potnik, ki ve za svoj cilj.«

Toda, ali je Maksimilijan vedel za ta cilj?

Herzfeld karakterizira v tej Werfelovi drami Maksimilijana sledeče:

»Cesar Maksimilijan je izjema v vrsti pripadnikov njegovega stanu. Vsa krivda njegova je v tem, ker je dovolil, da ga nazivajo za cesarja. Ni li on prišel v to zemljo kakor apostol, prežet s socialnim smislom in čutom, ki se postavlja nasproti radikalizmu Benita Juareza?«

In vendar ni imel mehiški narod ničesar od tega Maksimilijanovega socialnega čuta, ki je obstojal samo v teoriji. Zato ni nič čudnega, da je zmagal Juarezov radikalizem.

Četudi bi bil novi Krist...

Diaz pravi o tej zmagi Juarezovega radikalizma:

»Mi smo izvojevali več, kakor zmaga navadne stranke v državljanski vojni. Naj se samo skuša odtrgati ta krinka od naslova in denarja. Tukaj v tej zemlji in povsod bo poginila od strupa lastnega mrtvega telesa. Žal je, da je princ Maksimilijan človek višje vrste. Toda on mora pasti na svobodoljubni mehiški zemlji skupno z vso družbo, ki mu pripada, četudi bi bil novi Krist.«

Queretaro je zavzet, cesarstvo je zrušeno, vpostavljena je Juarezova republika. Maksimilijan ter njegovi generali so obsojeni na smrt. Cesar osebno ne prosi za pomilostitev, razen za svoje generale. Vsi ostali poskusi pa propadejo.

Sam Diaz hoče Maksimilijana rešiti in nese Juarezu znano Garibaldijevo pismo: »Jaz, Garibaldi, sovražnik vsakega krvoprelitja, prošim za Maksimilijanovo življenje. Prosim te, oprosti mu. Tudi moji so narodnjaki, katerih kri je v pot-

kih prelival kruti, rabeljski rod Habsburgovcev, tudi oni te prosijo: Oprosti mu. Velikodušen narod vedno zmaga in vedno oprošča.«

Želja po dobroti še ni dobrota.

Vendar tudi to ni zaleglo. Dne 16. junija je razglašena ustrelitev cesarja Maksimilijana. To ne moti Maksimilijana prav nič, da ne bi tudi v tem trenutku filozofiral:

»Sedaj, ko sem popolno osvobojen, brez položaja in pomislekov, sedaj vem šele, kaj je to krivda. Krivda je tedaj, če človek, ni dorastel onemu, kar dela. Neuspehi pa je krivica. Želja po dobroti še ni dobrota. Moja konstrukcija in zamisel o radikalni monarhiji je bila laž, velika laž.«

Zadnje Šarlotino pismo.

In njegov telesni zdravnik dr. Basch mu bere zadnje pismo njegove zblaznele žene Šarlote:

(Dalje sledi.)